

EL CARRER

PERIÒDIC CATALÀ D'ESQUERRA

Els meus pares em deixaren el més gran tresor del món, l'honradesa, i jo he obrat honradament no sols com a home, sinó que també en política, i seguiré sempre pel mateix camí.

Francesc MACIÀ

Redacció i Administració:
Sant Gregori, 8, baixos

15 cèntims

Any 2

Vilanova i Geltrú, 6 de juny de 1931

Núm. 8

Dels articles publicats amb o sense signatura en són responsables els seus autors

EDITORIAL

Es un deure essencial dels catalans, l'ús de la llengua catalana, en totes les manifestacions de la nostra vida.

La parla catalana, nobilíssima, amb totes les flexibilitats i galanies, sempre rica i escaient, no pot ésser bandejada dins de Catalunya, per cap altre llengua.

Des del bressol a la tomba, ella és regina dels nostres amors més purs, dels nostres sentiments més íntims, i ella expressa millor que cap d'altre, el que el nostre pensament dicta. La llengua catalana és l'ànima de Catalunya, és la raó del nostre ésser, és la nostra espiritualitat, és quelcom intangible que viu en nosaltres i que no pot desaparèixer sinó amb nosaltres.

Un poble com el nostre, que té aquest seu verb excel·lent, aquesta parla gloriosa antiquíssima, en la qual s'hi han escrit còdics d'interès mundial, cròniques exemplars, cartes i documents diplomàtics de reconeguda valor històrica, no pot fer menyspreu d'aquest idioma sense perdre sa personalitat, sense fondre sa alta estima espiritual en l'inconsciència.

En aquests moments solemniais de la nostra història, reintegrada la llengua catalana a l'escola i a les més altes institucions culturals i de govern de la nostra terra, seria ofensiu a la dignitat de catalans i mostra de vasallatge i d'esllanguiment cívic, la continuació en les nostres relacions particulars, de l'absurd d'usar altra parla. Seria l'abandó del més elemental deure patriòtic. Seria ingratitude envers aquells avantpassats nostres, que la forjaren gloriosa. Seria menyspreu als bons catalans que en els dos recents segles d'esclavitud soferta, la conservaren amorosament esperant l'hora de la renaixença certa.

Res no hi ha que aboni l'ús d'altra llengua que la catalana, en la rotulació dels establiments de la nostra terra, en les targes i en els impresos comercials. L'ús del català en aquests cassos és, ademés del compliment d'un elemental deure cívic, penyora d'il·lustració, de selecció, de bon gust, d'elevació d'esperit, de dignitat i fins de respecte mutu entre nosaltres mateixos.

No volem esforçar-nos en la recomanació. Creiem que sols cal el record. Ciutadans, vilanovins, useu tots, doncs, aquesta parla admirable, tan apte per a expressar els nostres sentiments, els nostres dalers, les nostres frisances.

Ciutadans, vilanovins: fem-nos dignes de l'honor que'ns ha escaigut d'ésser compatricis de l'home, que després de vint-i-cinc anys de lluita, per el voler i per el goig de tots, regeix els més alts destins de Catalunya en aquestes hores de definitiva lliberació. I que millor que donar als seus ulls d'apòstol tan plens de bondat i al seu cor humaníssim tan fidel a la Pàtria Catalana, l'espectacle de nostra catalanitat, rotulant totes les cases comercials i industrials de la nostra vila, en l'hermosa parla, que mercès a Ell torna a ocupar el lloc preminent que tenia bandejat fa dos segles?

Vilanovins! Per Catalunya i per la nostra pròpia dignitat, tot en català.

L'Opinió pública aquestes interessants ratlles:

«Mai com ara el problema de Catalunya havia estat plantejat d'una manera tan clara. Ara més que mai, doncs, cal també que tot Catalunya faci sentir la seva voluntat. Si tots els catalans, units per una bona cohesió espiritual, filla de la responsabilitat del moment, sabem fondre les nostres aspiracions en una sola veu, l'Estatut de la Generalitat de Catalunya serà la consagració de les seves llibertats i garantia de la pau nostra i la dels nostres germans d'Espanya, amb els quals ens lligarem cordialment en aquella República Federal, en la qual tenim posades totes les nostres esperances.

FRANCESC MACIÀ»

Aquestes mateixes mans que ara són fàcils per l'aplaudiment, sabran, si arribava el cas, agafar l'arma alliberadora per defensar les llibertats de Catalunya contra els que volguessin oposar-se als alts designis que ens esperen.

Ventura GASSOL

Feina a fer

L'esforç de tots ha portat la República. A la tasca d'enderrocament de la Monarquia borbònica, enemiga secular de Catalunya i de les llibertats ibèriques, hi hem contribuït tots: catalans i no catalans. La poca confiança que podia merèixer l'últim Borbó, va perdre's totalment des del 13 de setembre de 1923, aquell dia memorable en què l'ex rei, prenent el poble per ramada de xais, va encasquetar-se l'elm de dictador, fent ridícula barrota de les lleis que havia jurat i del poble quin govern detentava.

L'eloqüència dels fets demostrà, fins als més engegats, que la Monarquia borbònica seguia la tradició començada pel primer de la dinastia, Felip V. Si aquest esquinava les llibertats de Catalunya, fent-ne escarni, i jinyint-nos al carro del centralisme i uniformisme més absurd, intentava desaparèixer les característiques de nostra personalitat, l'últim Borbó vingué a Catalunya a proclamar-se, amb una riulla d'inconsciència, hereu del primer i a bandejar i menyspreuar el poc que ens quedava del més aïmat per nosaltres: la llengua i la llibertat.

La història d'Espanya, amb els Borbons, és la història de la indignitat, de la degeneració, de la pèrdua de tot l'imperi colonial que heretaren, de l'ensorrament de la Hisenda, de l'atràs material i moral en tots els ordres, de l'odi entre regions. Ni una clariana, ni un oasis es veu en mig de la desolació creada per la dinastia inepta.

Ha calgut l'esforç de tots per a l'apartament d'aquest obstacle al progrés i fins a la dignitat ciutadana.

Els qui som catalanistes de tota la vida, sembla que hàgim posat a pla secundari nostres més pures il·lusions patriòtiques per a contribuir amb els altres fills d'Ibèria a la tasca d'instauració de la República. Tanmateix aquesta acció era necessària per a remoure el primer obstacle que s'oposava a nostra lliberació. La República, com a forma més democràtica de govern, ens dona més garanties de respecte a la voluntat del poble que no pas el règim monàrquic, absolut, abassegador, amb aristocràcies plenes de reminiscències feudals encara.

Però ara, aconseguit ja l'objectiu primordial, lliures del pesombre de la Monarquia, la nostra tasca és tan de consolidar la República, com d'afermar nostra ben definida personalitat, destriant-nos ben característicament dins el conglomerat ibèric.

Som republicans i defensarem aquesta forma de govern com calgui. Som republicans per convicció i per decència.

Però instaurada la República, som soldats de la causa de la llibertat de Catalunya, som catalans, i hem d'imposar les nostres característiques racials, no per un esperit d'egoisme migrat, sinó per amor universal i per solidaritat humana, que l'ideal suprem de la humanitat per família i la terra per Pàtria, no podrà mai aconseguir-se sense seguir l'ordre natural de totes les coses. Per damunt de totes les teories, per damunt de tots els idealismes, moltes vegades fantasies renyides amb la realitat, i per tant, absurdes, el dret natural s'imposa. I com deia el gran filòsof i metge del segle passat, en Josep de Letamendi, aixís com abans del pròxim és l'amic i abans que l'amic és la família, aixís abans que el món és la nació i abans que la nació és la província, considerant aquesta paraula de freqüent ús